

A FRANCIAORSZÁG ELLENI KÜLFÖLDI BEAVATKOZÁSOK MEGELŐZÉSÉT CÉLZÓ TÖRVÉNYRŐL

A Francia Nemzetgyűlés az európai parlamenti választások előtt néhány nappal új törvényt hozott a külföldi befolyásolás elleni fellépésről. A hatalmas többséggel elfogadott jogszabály még a titkosszolgálatok által eddig csak a terroristák megfigyelésére használt algoritmus alkalmazását is engedélyezte. A 2025 közepétől életbe lépő szabályozás többek között kötelezővé teszi a befolyásolási tevékenységet folytató szervezetek, személyek központi regisztrációját.

FRANCIAORSZÁG NAGY MÚLTÚ, a saját államiságát és szuverenitását hagyományosan féltve őrző nemzet, amely most a magyar szuverenitásvédelmi törvényhez hasonló jogszabállyal erősíti védelmét. A kihirdetésre váró szabályozás kötelezővé teszi a francia közelet befolyásolására törekvő szereplőknek, hogy a külföldi megbízó utasítására, annak érdekeinek előmozdítására végzett tevékenységüket regisztrálják az erre illetékes hatóságnál. A 15 munkanapos bejelentési kötelezettséget elmulasztó, a felszólítására két hónapon belül érdemben nem reagáló szervezeteket a hatóság napi legfeljebb 1000 euró bírsággal kényszerítheti az adatközlésre. A hatósággal való együttműködést megtagadó személyeket a bíróság három évig terjedő szabadságvesztéssel és 45 000 euró pénzbírsággal sújthatja.

A jogszabály a terrorizmus elleni küzdelemre kifejlesztett, eddig csak a terrorfenyegetések azonosítására alkalmazott titkosszolgálati eszköz bevetését is lehetővé teszi a befolyásolási kísérletek megelőzésére és megakadályozására. Az internetes adatforgalom elemzésére használt automatizált rendszer, röviden “az algoritmus” által összegyűjtött, titkosított adatokat — amelyek közvetlenül a miniszterelnöki hivatalhoz futnak be — a következő két évben még csak kísérleti jelleggel, de a tapasztalatok tükrében legkésőbb 2028 júliusától már élesben is alkalmazzák a befolyásolások feltárására és korai felismerésére. A törvény egyúttal arra is lehetőséget ad, hogy a befolyásolási kísérletek megelőzése érdekében az abban résztvevő szervezetek és személyek pénzügyi eszközeit legfeljebb hat hónapra befagyassza.

A 2025. július elsején életbe lépő törvényjavaslatot március óta gyorsított eljárásban tárgyalta, 2024. június ötödiki ülésén pedig végső formájában elfogadta a Francia Nemzetgyűlés.

Szavazatok megoszlása

■ Megszavazta ■ Ellenezte ■ Tartózkodott

A JELEN LÉVŐ 149 KÉPVISELŐBŐL 138 TÁMOGATTA A TÖRVÉNYT,
10 ELLENE SZAVAZOTT: a *La France Insoumise* (LFI) 7 képviselője, valamint a *Gauche démocrate et républicaine* (GDR) pártcsoport 3 képviselője.
1 TARTÓZKODOTT: a *Groupe écologiste* (ÉCO) egy jelenlévő képviselője.

Az előterjesztő Sacha Houlié, kormánypárti képviselő indoklása szerint a törvény célja, hogy a fokozódó fenyegetésekre reagálva megerősítse a külföldi beavatkozási kísérletek megelőzésének és elhárításának rendszerét. Franciaország — politikai, katonai, gazdasági, tudományos, kulturális erejéből fakadóan — céltáblája a nemzeti szuverenitását veszélyeztető, külföldről eredő támadások és destabilizáló kísérletek legváltozatosabb formáinak. Ezek mind arra irányulnak, hogy aláássák a nemzet egységét, befolyásolják Franciaország álláspontját, kifürkésszék szándékait, ellopják tudományos-technológiai vívmányait.

“Az idegen hatalmak kihasználhatják a naivitásnak és tagadásnak ezt az Európában régóta uralkodó formáját, még ha a háború visszatérése kontinensünkre el is vezetett ahhoz a közös felismeréshez, hogy meg kell védenünk szuverenitásunkat, annak minden dimenziójában” — írta a törvényjavaslat indoklásában Houlié.

BEFOLYÁSOLÁSI KÍSÉRLET - A FRANCIA NEMZETGYŰLÉS DEFINÍCIÓJA

A Francia Nemzetgyűlés parlamenti vizsgálóbizottsága 2023. júniusában hozta nyilvánosságra a franciaországi véleményvezérek ellen elkövetett külföldi befolyásolási kísérletekről szóló részletes jelentését. A bizottság meghatározása szerint a külföldi befolyásolási kísérletek az állam alapvető érdekeit és demokratikus működését fenyegetik, aláássák politikai és katonai, valamint gazdasági és technológiai szuverenitását. Az idegen hatalmak érdekeit szolgáló, más államok belügyeibe történő ellenséges beavatkozások sokfélék lehetnek. Közös bennük, hogy kísérletet tesznek arra, hogy destabilizálják a célországot, megingassák az intézményekbe vetett bizalmat, zavart keltsenek azzal kapcsolatban, mi igaz és mi hamis. A külföldi beavatkozási kísérletek mögött egy idegen hatalom áll, de azok végrehajtásában több helyi szereplő is részt vehet, akik rosszindulatúan és megtévesztően járnak el, szándékaikat titokban tartják.

AZ OECD MEGÁLLAPÍTÁSAI

Franciaország már eddig is számos hatékony titkosszolgálati és közhatósági eszközt vetett be a külföldi befolyásolási kísérletek elleni küzdelemben — állapította meg az OECD 2024 áprilisában nyilvánosságra hozott felülvizsgálata.

Már a 2019-es Nemzeti Hírszerzési Stratégiában kiemelt célként határozták meg a Franciaország “szuverenitását és (politikai, stratégiai, tudományos stb.) érdekeit durván sértő, szemérmetlen módon végrehajtott befolyásolási kísérletek”, valamint “az információk manipulálásának súlyos és kifinomult módszerei” elleni küzdelmet. A Szenátus 2021-ben társadalmi tájékoztató kampányt indított a témában, amely azóta sem veszített aktualitásából. Ugyanebben az évben indították el a VigiNum nevű, az online dezinformációs és befolyásolási tevékenységeket feltáró kormányzati ügynökséget.

A francia büntető törvénykönyv szabályozza az ország alapvető érdekeinek sérelmére elkövetett jogsértéseket; a választási törvény tiltja a politikai pártok és választási kampányok külföldi finanszírozását; működik az összeférhetetlenség — beleértve a korrupció, a befolyással való üzérkedés és a jogellenes érdekszerzés — kezelésére szolgáló rendszer; a külföldi beruházások átvilágítási mechanizmusa; valamint az érdekképviseleti tevékenységek keretrendszere is.

AZ OECD JELENTÉSE AZONBAN arra is figyelmeztetett, hogy Franciaországnak — az Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, az Egyesült Királyság és Kanada példáját követve — meg kell erősítenie az idegen államok és külföldi szervezetek megbízásából végrehajtott befolyásolási tevékenységek nyilvántartását. Az, hogy kötelezővé teszik az ilyen tevékenységeket folytató szereplők regisztrációját, hozzájárul a közélet átláthatóságához — olvasható az OECD állásfoglalásában.

A FRANCIAORSZÁG ELLENI BEFOLYÁSOLÁSI KÍSÉRLETEK MEGELŐZÉSÉT ELŐSEGÍTŐ TÖRVÉNY RÉSZLETES BEMUTATÁSA

Az új jogszabály kötelezővé teszi a külföldi hatalmak érdekében eljáró, a franciaországi közhatalmi döntések befolyásolásának szándékával fellépő szereplők számára, hogy regisztrálják magukat egy nyilvános, digitális jegyzékbe, amelyet a Közélet Átláthatóságáért Felelős Főhatóság [Haute Autorité pour la transparence de la vie publique] kezel.

Akár a kormány tagjaival, a politikai pártok képviselőivel, hivatalos jelöltjeivel vagy a közhivatalok vezetőivel, illetve azok közvetlen munkatársaival létesítenek kapcsolatot; akár a nyilvánosság felé kommunikálnak; akár pénzt gyűjtenek, illetve osztanak, kötelesek erről negyedévente részletesen beszámolni.

A nyilatkozatra kötelezett szervezeteknek az éves pénzügyi beszámolójukat is el kell küldeniük a hatóságnak, amely a saját kezdeményezésére indított vizsgálatait során további adatokat is bekérhet, sőt, rendőr jelenlétében helyszíni ellenőrzést is végezhet. A Közélet Átláthatóságáért Felelős Főhatóságnak arra is lehetősége van, hogy a vizsgálatainak eredményét a nyilvánosság elé tárja. A törvényalkotók célja a nyilvános, szabadon használható és hasznosítható jegyzékkel egyrészt az, hogy csökkentse a francia közéletbe való beavatkozási kísérleteket, másrészt, hogy bővebb információval szolgáljon a közfeladatot ellátó személyek számára a tárgyalópartnereik külföldi megbízóinak kilétéről, azok céljairól. A törvény értelmében külföldi megbízónak számít minden nem uniós ország és párt, valamint az általuk ellenőrzött és irányított, illetve legalább felerészben rajtuk keresztül finanszírozott személy vagy szervezet. Megbízásnak számít bármely a megbízótól eredő utasítás, kérés. A törvény értelmében a bíróságok a külföldi befolyásolást súlyosbító tényezőként számítják be a büntetési tételek megállapítása során. A jogszabály a nyomozó hatóságok számára a különleges eszközök bevetését (lehallgatás, helymeghatározás, stb.) is lehetővé teszi.

A KÖZÉLET ÁTLÁTHATÓSÁGÁÉRT FELELŐS FŐHATÓSÁGot a közélet átláthatóságáról szóló, 2013. évi törvény életre hívta Franciaországban. A Főhatóság törvényben meghatározott feladata kezdetben a kormánytagok és a parlamenti képviselők vagyon- és érdeknnyilatkozatainak felülvizsgálata, valamint azok nyilvánosságra hozatala volt. Ez a feladatkör a 2016. évi Sapin II korrupcióellenes törvénnyel bővült az érdekképviseleti és lobbiszervezetek, valamint Franciaországban bejegyzett külföldi gazdasági társaságok és társadalmi szervezetek nyilvántartásával. A külföldi kormányokkal közvetlen vagy közvetett kapcsolatban álló szervezetek nyilvántartásba vételét a hivatal 2023 októbere óta végzi. A jogszabály a nemzetközi elemzéseket készítő szakértői szervezetet, think tankeket, és a külföldi partnerekkel együttműködő nonprofit szervezeteket is arra kötelezi, hogy az Európai Uniót kívül érkező adományokról és kifizetésekről részletesen beszámoljanak a hatóságnak. A Kormánytanács az adatkezeléssel megbízott hatósággal folytatott konzultációt követően, minden második évben jelentést készít a Parlamentnek a külföldi beavatkozásokból eredő veszélyekről. Ezt a jelentést a Nemzetgyűlés és a Szenátus is megvitathatja, és a nyilvánosság elé is tárhatják.

A jogszabályt ellenző *La France Insoumise* (LFI) és *Gauche démocrate et républicaine* (GDR) képviselői elsősorban azt kifogásolták, hogy az algoritmust a törvényben kijelölt célokra túl is fel akarják majd használni. A francia jogvédők, valamint a Transparency International pedig amiatt fejezte ki aggodalmát, hogy a törvény nem garantálja az újságírók, NGO-k és más civil szervezetek, illetve az ellenzéki pártok zavartalan működését.